

Punt i a banda

Clementina Ródenas (Aiora, 1949), alcaldessa de València des del 13 de gener, a pesar dels 13 vots de la dreta (AP-UV) i gràcies al vot de Manuel del Hierro (Grup Mixt) i als 13 del seu partit, el PSOE. I, sobretot, a les abstencions del CDS i IU-UPV. Economista, ex-professora d'Història Econòmica i, fins ara, regidora d'Hisenda.

M. Alberola

Senyora Clementina Ródenas, ¿ací no ha passat res?

—No, ha, ha.

—Ara s'introdueix un nou element: vostè ve d'un càrrec tècnic, la regidoria d'Hisenda, mentre que Ricard Pérez Casado venia, un poc, del món de la teoria. ¿Això ja significa un canvi?

—Jo no faria aquesta diferència. Pérez Casado era un polític i jo sóc una política. I, per tant, un polític sempre és un teòric. La meua especialitat, a més, és la història econòmica i jo he fet teoria sobre la història. Ara bé, sí que hi ha una diferència de caràcters pel que fa a la concepció de la ciutat. En el cas de Ricard sí que hi havia, per dir-ho d'alguna manera, una idea més a l'estil dels urbanistes de finals de segle. Jo tinc un caràcter molt més pràctic, però, en qualsevol cas, el fet de ser polític és bàsic perquè el polític ha de ser utòpic. No podem perdre l'horitzó de la utopia, que és la que ens dóna il·lusió per a treballar.

—Un nou caràcter: la utopia seriosa. Perquè tothom en parla, de la seua extremada serietat.

—Jo no sóc seriosa... ha, ha... El que passa és que m'han dibuixat així. I el problema sempre està en el tòpic femení. Segons sembla, una dona ha de donar un semblant exterior...

—¿Frivol?

—No frívol, però si jo fóra un home, ningú no diria que sóc seriosa.

—Han hagut de passar 750 anys perquè una dona arribe a l'alcaldia de València. ¿Com ho valora, això?

—Crec que sóc el número 53 d'alcaldes i el primer que és dona. A nivell d'aquest país això és important. I no pel fet purament feminista, que és el que menys em preocupa, sinó perquè

«Ser alcalde és estar sotmès a múltiples pressions i és molt difícil fer-ne un equilibri».

aquesta societat està canviant de forma molt ràpida. I en un dels aspectes que més necessita canviar és en el de l'accés de la dona als llocs de responsabilitat. En aquest sentit, estic satisfeta.

—El famós 25% del partit, ¿no hi ajuda?

—El 25%, a banda de totes les discussions que hi ha hagut, no és un problema per col·locar una dona en un lloc destacat de responsabilitat. El problema és poder accedir-hi. És a dir, quan hi ha una minoria que és marginada —una minoria de dones, de raça, de religió...— el problema és sempre l'accés. Un altre tema distint és, una volta hi has accedit, demostrar capacitat per a un lloc o per a un altre. El problema de les dones, com a minoria social, és que no podem accedir, i el 25% sí que en permet l'accés. Però a les dones no ens preocupa el 25% sinó el 75% dels homes.

—¿Quina imatge dóna que cap dels dos alcaldes democràtics que fins ara ha tingut València, després de la tran-

sició, no se n'han anat per la porta gran?

—En el cas de Martínez Castellanos va ser una decisió de partit. I, en la mesura que hi ha unes responsabilitats de partit, és molt lògic i coherent actuar així. No m'agrada que les situacions arriben a podrir-se. I en el cas de Pérez Casado ha estat una decisió seua, absolutament personal.

—¿No hi ha hagut cap pressió del partit que l'haja dut a fer això que ha fet?

—Ser alcalde és estar sotmès a múltiples pressions. De tota classe. Des dels ciutadans, que pressionen perquè volen obtenir una sèrie de demandes molt lògiques, al partit, la família... La cosa és molt complicada. És molt difícil estar sotmès a tota classe de pressions i fer-ne un equilibri.

—No m'ha dit si els casos de Martínez Castellanos i Pérez Casado fan una mala imatge de cara al carrer.

—No, perquè no som un partit monolític. I per tant, ací tampoc no hi ha judicis de Moscou. La gent se'n pot anar. I de fet, l'ajuntament va ser capaç d'assumir la situació la mateixa vesprada que Ricard va dimitir. I vam mantenir la normalitat, en el sentit de vida administrativa i política. Pérez Casado continua integrat en el partit, és membre del comitè federal i és un company de partit.

—Amb la seua marxa, ¿qui ha guanyat?

—Ha guanyat, ¿què vol dir?

—Vol dir que hi ha dos nous regidors, el que substitueix Pérez Casado i el que substitueix Fernando Puente.

—Això és fer les coses molt pragmàtiques. Un partit, com el socialista, no és un fòssil. I qualsevol cos social està sotmès a tensions. I ací no hi ha unes directrius fixes: som un partit socialista. El que no es pot negar és que hi ha hagut una crisi política. I em sembla molt important que, des del carrer, s'ha vist que el grup socialista ha sigut capaç d'assumir-la. Des del punt de vista de la vida administrativa no hi ha hagut una catàstrofe, encara que hi ha hagut una crisi política que, jo, com a socialista, lamente. Això passa en la majoria de països democràtics.

—Pérez Casado escrivia en *EL TEMPS* que vostè era l'única persona que compartia els seus projectes. ¿Com

ha viscut vostè tot el procés de la seua dimissió?

—Com a socialista, aquesta crisi no és gens bona. Jo hauria desitjat que les coses no hagueren anat com han anat. En la primera legislatura hi havia una sèrie d'aspiracions, una visió distinta a l'actual, i els polítics hem de ser suficientment susceptibles al canvi de la realitat social per a actuar en conseqüència. En el 83 hi havia unes idees i jo compartia molts projectes, però en el 87 canvia la situació i es produeix una discussió —un discurs— entre Ricard i jo, si ho volem personalitzar, perquè la pregunta està personalitzada. Ricard i jo vèiem les coses de manera diferent. Perquè jo entenc que les eleccions del 87 no són les del 83. Potser per això no hi ha la sincronia ne-

cessària en els últims mesos. Independentment de la confiança o l'amistat personal. M'hi estic referint en termes polítics.

—¿I personalment?

—Jo sóc una persona bastant sofridora, i les qüestions personals m'afecten molt.

—Aproximadament, ¿quina cara va fer vostè quan va saber que havia de ser alcaldessa?

—Cap, en particular. Pense que és la màxima aspiració que pot tenir qualsevol persona pel que fa a la seua ciutat.

—¿No li va fer una miqueta de cosa?

—No, perquè no sóc victimista ni masoquista. És un gran defecte que tenim els valencians: ser masoquistes i estar en pla autodestructiu. És evident

que la situació política no és l'òptima. Hi ha una responsabilitat que afecta a tots els grups polítics, en el sentit que nosaltres ja hem manifestat una oferta de pacte de progrés, que no s'ha aconseguit i que no acceptarem la responsabilitat de les conseqüències de no haver-se realitzat.

—¿És cert que Madrid està més dependent de l'ajuntament de València?

—Madrid ha d'entendre que aquesta ciutat té unes necessitats. I nosaltres el problema que tenim és ser capaços de fer arribar als comptes de finançament les dificultats de València. No solament és un problema polític sinó d'habilitat: el finançament s'obté de diferents ministeris i els ajuntaments han d'intentar encaixar en els seus programes. Si els ajuntaments intenten fer coses que no estan en la perspectiva dels ministeris, es produeix el divorci.

—¿Quins són, ara mateix, els problemes de la corporació?

—Accelerar el *by pass*, les obres d'accés al port... Per aquestes obres hem obtingut finançaments importants, però insuficients.

—¿On es decideix més sobre l'ajuntament de València? ¿En el carrer de Ferraz o en el carrer d'Albacete?

—Ni en el carrer de Ferraz ni en el carrer d'Albacete. En el carrer de Ferraz i en el carrer d'Albacete hi ha una preocupació des del punt de vista de partit respecte a un grup polític. Cosa molt lògica, perquè som part d'un partit que té unes línies i uns congressos dels quals ixen unes directrius. La qüestió interna de l'ajuntament funciona amb una autonomia total i absoluta. Un pressupost d'inversions, per exemple, que marca la idea que es té del futur de la ciutat, és impensable que pugui controlar-se. Una altra cosa, ben distinta, és que aquest pressupost siga explicat en les agrupacions i s'accepten suggerències.

—Amb Pérez Casado hi havia molt bones relacions amb l'alcaldia de Barcelona. ¿Què passarà amb vostè?

—Les relacions han de ser molt bones. Jo també conec Maragall. Les relacions s'han d'accentuar pel problema dels mal plantejats enfrontaments entre les ciutats, que responen a una ideologia de dreta. València/Barcelona, València/Sevilla..., pel tema d'inversions, etcètera. Sota aquest plantejament només hi ha una ideologia: els vells fantasmes.

—Pérez Casado, en el balanç a què hem fet referència, explicava que un dels problemes que té València és que el partit li ha negat la capitalitat. ¿Vostè en comparteix la visió?

«Ricard i jo vèiem les coses de manera diferent, perquè jo entenc que les eleccions del 87 no són les del 83».

RAFA GIL

RAFA GIL

«València és la capital d'una comunitat en fase d'explosió».

—És una visió personal. Jo sé que en pensava Ricard. Des del meu punt de vista hi ha un parell de coses clares: és capital en la mesura que és centre administratiu i és capital a nivell d'inversions. Hi ha una capitalitat en tant que som centre administratiu. Històricament és així. Per l'altra part, sense perdre de vista que hi ha un mercat captiu, si vol fer-se un gran projecte cultural, com l'IVAM, etcètera, València té el nucli de població més gran de tota la comunitat. I la major part de les inversions de la Generalitat es produeixen a València: en cultura, en sanitat i en el que siga. Per tant, sí que hi ha inversions com a capitalitat.

Després, el problema és aquest pessimisme catastrofista i aquesta posició de denigrar-nos constantment. València —i estic farta de repetir-ho, perquè sóc economista— té unes taxes de creixement japoneses. Estem creixent a nivells brutals. Per damunt de la resta de les altres comunitats. València és la capital d'una comunitat que està en una fase d'explosió. I que, a més, ha resolt perfectament la crisi: hi ha nombrosos articles que expliquen clarament la posada en marxa de la indústria i els servicis valencians davant d'una situació de crisi i com s'han resolt d'una manera positiva. I com això ha fet que els percentatges de creixement s'hagen disparat.

És una anacronia en el temps i una gran contradicció: ¿com pot pensar-se que la Comunitat Valenciana, que està creixent al mateix nivell que les zones més avançades d'Europa, i que té unes possibilitats de futur com cap altra, i València, que és la capital, el centre neuràlgic de l'aparell administratiu, deixa de ser capital per art de màgia? Això és un discurs de la dreta.

—I la impossibilitat d'aquest gran centre neuràlgic de vertebrar el país que la sustenta, ¿això és un discurs de dreta?

—Jo pense que estem massa obseditos en la vertebració. La vertebració no s'imposa: és un conjunt de forces que van jugant. En el cas de les comunicacions hi ha una vertebració, però les comunicacions són el resultat d'una realitat econòmica i d'un creixement econòmic. I, per tant, en la mesura en què s'anirà articulant s'anirà vertebrant, però no com una qüestió obsessiva. No amb una visió apriorística de vertebració.

—La veig molt optimista, senyora Ródenas. Els 28.000 milions de deute de l'ajuntament, ¿els veu amb tant d'optimisme?

—No, *optimista* és una paraula que pot tenir un doble sentit; el que sí que sóc és lluitadora. Sóc conscient que la situació no és òptima i que tindrà una carta difícil. Sé que posaré totes les forces en l'assumpte i que hauré de treballar dur. ¿Optimisme? No s'és optimista ni pessimista. S'ha d'intentar que les coses isquen, i si no, tenir capacitat d'aguant.

—Ara no li quedarà tant de temps per practicar el tir...

—Això de tirar, la veritat, és que no ho entén la gent. Ho troben xocant. A mi les armes em van començar a agradar perquè, durant un temps, vaig estar molt interessada pel desenvolupament de la metal·lúrgia. Jo he treballat molt sobre el segle XIX i, per exemple, el desenvolupament metal·lúrgic dels Estats Units està molt relacionat amb les armes. Total que, per un interès professional, vaig acabar coneixent tot el tema de les armes, els nous rifles... Per exemple: el cas de las colinas de San

Juan, s'explica, en part, per les diferents dotacions de l'exèrcit espanyol d'un armament molt més modern i sofisticat que no l'americà. Bé, és... com si a un li agradaren els rellotges.

—¿Què la sedueix més? ¿La metal·lúrgia o la punteria?

—Tot. Ara ja no sóc caçadora. De menuda, sí. Matava pardalets... Poca cosa. Ara em fa molta pena matar animals i tire al blanc.

—¿Té vostè armes en casa?

—Mm... hmmm. Sí, clar. Tinc llicència per tenir-ne.

—Ara és vostè el blanc, ¿no?

Però espere que no siga d'escopeta... ha, ha... Espere que només siga dialèctic. I també em sé defendre.

—Dialèctic no voldrà dir que sap karate o una cosa per l'estil.

—No, no, no. El meu fill, sí. Jo, per no fer, no faig ni gimnàstica.

—¿Parlem de pressupostos? Es diu que cultura serà la germana pobre.

—No és això. Els pressupostos són de desembre. Encara hi era Pérez Casado. Es van fer uns pressupostos de xoc, per a negociar, i s'han aconseguit dos objectius. Primer, posar en evidència la contradicció de la dreta, que ha criticat el malbaratament en cultura, oci i esports; dient que això eren despeses superflues i que ens havíem de dedicar només a arregar el fem i a encendre la llum. Ara ja diuen que no podem eixir al carrer amb aquests pressupostos. El segon objectiu era posar de manifest una sèrie de mancances, anteriors a les converses amb el CDS, i la necessitat d'uns convenis amb les administracions central i autonòmica. Uns convenis que ara han de ser substancialment majors. Eren els dos objectius, i crec que han arribat a bon port.

—¿Ha pensat que, pel fet de ser alcaldessa, vostè pot constituir un nou corrent dins el partit?

—No m'interessa en absolut. Jo sóc una dona del partit. No és el meu estil: jo he triat la ciutat.

—¿No li preocupa que Lerma no va assistir a la seua investidura?

—Lerma tenia un comitè federal a Madrid i havia d'anar en cotxe, ja no hi havia avions. A més, si he estat parlant amb ell tres o quatre voltes diàries, ¿com ha de preocupar-me?

—Té tota la raó. ¿Vostè, com és tradicional en els alcaldes, també durà la fallera major del braç?

—És una qüestió simbòlica que una fallera major i una alcaldessa vagen del braç. Els temes de protocol no van amb el meu caràcter. De moment, ni m'ho he plantejat. Ara: potser em feia gràcia. □